

Ontwikkeling
OW

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2373
www.zwolle.nl

Stadsdeeladvies Zuid

Wijkopgaven Stadsdeel Zuid 2015-2016

Zwolle-Zuid en Windesheim

Opdrachtgever E.Wolfkamp
Opdrachtnemer H.Gansekoele
Versie 3
Datum 7 mei 2015

Datum 7 mei 2015
Ons kenmerk Opgaven Stadsdeel Zuid

Inhoud

1. Aanleiding	3
2. De wijken	4
3. Opgaven stadsdeel Zuid	5
3.1 kansopgave Zwolle-Zuid: de kracht van vrijwilligers	5
3.2 preventieopgave Zwolle-Zuid: kansen voor kinderen en jongeren in de wijk	6
3.3 probleemopgave: Ittersumerlanden	7
3.4 probleemopgave: Geren	8
4. Windesheim	9
5. Vervolg	10

1 Aanleiding

Medio 2013 zijn voor de eerste keer op basis het tweejaarlijkse Buurt-voor-buurtonderzoek door de Stadsdeelteams de stadsdeeladviezen voor de vijf stadsdelen opgesteld met daarin de opgaven voor de verschillende wijken. Op basis van de resultaten van het Buurt-voor-buurtonderzoek 2014 en de wijkdialogen die in de stad in februari 2015 zijn gevoerd, is in de stadsdeelteams beoordeeld of de vastgestelde opgaven nog steeds actueel zijn of dat deze aangepast of aangevuld moeten worden met nieuwe opgaven.

In deze notitie wordt kort ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in stadsdeel Zuid in 2013 en 2014 en worden de wijkopgaven voor de komende jaren benoemd. Bij de wijkopgaven wordt aangegeven welke organisaties daar invulling aan geven. Na vaststelling van de opgaven zal verdere uitwerking gegeven worden aan de opgaven. Indien de opgaven ongewijzigd blijven ten opzichte van 2013 dan zullen in gang gezette uitvoeringprogramma's door blijven lopen zolang dat nodig en effectief is.

2 De wijken

Het stadsdeel Zuid bestaat uit de wijken:

- Schelle met de buurten: Oud-Schelle, Schellerhoek, Schellerbroek en Schellerlanden
- Oldeneel met de buurten: Oldenelerlanden-oost, Oldenelerlanden-west en Oldenelerbroek
- Ittersum met de buurten: Oud-Ittersum, Ittersumerlanden en Ittersumerbroek
- Geren met de buurten: Geren, Gerenlanden en Gerenbroek
- Buitengebied met de buurten: Schelle-zuid, Oldeneel, Harculo, Hoogzuthem en Windesheim

Tabel waarin met 2012 vergeleken wordt om totale ontwikkeling te kunnen bepalen

	Schelle		Oldeneel		Ittersum		Geren		Buitengebied-Zuid	
	2012	2014	2012	2014	2012	2014	2012	2014	2012	2014
Algemeen										
Algemeen oordeel buurt (schaalscore)	8,1	8,2	7,6	7,8	7,6	7,6	7,4	7,5	8,3	8,5
Sociaal										
Sociale cohesie (schaalscore)	6,4	6,3	5,8	6,1	5,6	5,8	5,9	6,1	7,4	7,6
Leefbaarheid										
Woonomgeving (rapportcijfer)	7,8	7,9	7,7	7,7	7,5	7,6	7,5	7,6	8,4	8,4
Leefbaarheid (rapportcijfer)	7,7	7,9	7,6	7,7	7,5	7,6	7,5	7,6	8,1	8,1
Veiligheid										
Veiligheid buurt (rapportcijfer)	7,4	7,7	7,4	7,6	7,4	7,4	7,4	7,4	7,8	7,8

Het is goed wonen in Stadsdeel Zuid. Dat laten bewoners zien in de waardering die zij aan hun wijk/buurt geven. Scores die dit keer nog hoger zijn dan in 2012 en boven het Zwolse gemiddelde uitkomen. Alleen op sociaal gebied scoren de buurten Ittersumerlanden en Geren lager.

Het aantal bewoners dat afgelopen jaar actief is geweest om de buurt te verbeteren, laat echter een dalende lijn zien. En deze trend is ook te zien bij de inzet voor de buurt.

Toekomstige ontwikkelingen

In 2025 kent Zwolle-Zuid een andere bevolkingssamenstelling. De verwachting is dat het aantal bewoners in alle leeftijdsgroepen tot 55 jaar, daalt. De grootste daling is in de leeftijdsgroep van 40 tot 55 jaar (15,4%) gevolgd door de 4- 12 jarigen (11,4% minder dan nu). Het aantal bewoners van 55 jaar en ouder zal over 10 jaar tijd met 24% toenemen.

Demografische veranderingen kunnen gevolgen hebben voor de behoefte aan voorzieningen. Uit de berekeningen van het toekomstig aantal kinderen en de daarbij gewenste aantal voorzieningen blijkt dat de vraag naar kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en primaire onderwijsinstellingen zal verminderen.

Datum 7 mei 2015
Ons kenmerk Opgaven Stadsdeel Zuid

Door de toename van het aantal ouderen zal de zorgvraag groter worden. Hierdoor zal een tekort ontstaan aan huisartsen en apotheken. Maar er zal ook een grote groep vitale en actieve ouderen met tijd en geld zijn, die behoefte heeft aan een voor hen aansprekende voorziening.

3 Opgaven stadsdeel Zuid

Op basis van de cijfers zijn de opgaven voor het stadsdeel Zuid aangescherpt maar blijven min of meer dezelfde als in 2013.

3.1 De kracht van vrijwilligers in de wijk Zwolle-Zuid

Oordeel inwoners - BvB-Wijken

	Schelle			Oldeneel			Ittersum			Geren		
	2011	2012	2014	2011	2012	2014	2011	2012	2014	2011	2012	2014
evaluatie buurt (schaalscore) [0-10 negatief-positief]	8,3	8,1	8,2	7,9	7,6	7,8	7,5	7,6	7,6	7,5	7,4	7,5
inzet voor buurt (schaalscore) [0-10 negatief-positief]	3,5	3,6	3,4	3,3	3,7	3,2	3,2	3,1	3,0	3,5	3,5	3,5
% verleent mantelzorg [%]		46	44		47	45		52	44		46	48
% actief als vrijwilliger [%]		63	72		73	67		64	66		71	72

	Veel lager
	Lager
	Gemiddeld
	Hoger
	Veel hoger

Bron: O&S, gemeente Zwolle

In het buurt voor buurt onderzoek en de wijkdialoog geven veel bewoners aan dat ze zich meer willen inzetten voor de wijk en voor andere bewoners. Ook de kerken in Zuid zoeken de relatie met de buurt. Tijdens de wijkdialoog bleek dat veel bewoners die vrijwilligerswerk willen doen, behoefte hebben aan meer informatie. Dat geldt ook voor een koppeling van vraag en aanbod en ondersteuning hierbij. Een mooie kans om de inzet van nieuwe vrijwilligers in de wijk te verzilveren.

Kansopgave: betere match vraag en aanbod vrijwilligers uit de wijk

Doel: Behouden van en zo mogelijk vergroten van inzet van vrijwilligers in de wijk.

Criteria

- Ondersteunen van de wijkenvereniging in veranderende omgeving.
- Bekendheid vergroten van faciliteiten voor vrijwilligers.

Partners: TraversWelzijn, Zwolle Doet, wijkenvereniging, WijZ, Sociaal wijkteam, gemeente.

Middelen: Binnen bestaande middelen.

3.2

3.2 Kansen voor kinderen en jongeren in de wijk Zwolle-Zuid

14,1 % van de inwoners van stadsdeel Zuid zijn jongeren, het hoogste percentage van de stad. Met de meesten van hen gaat het goed, net als met het grootste deel van de kinderen. Van de huishoudens is 6,3% een eenouderhuishouden met kinderen. Dit is hoger dan het Zwolse gemiddelde.

Uit een enquête die het kinderplatform Zuid heeft gehouden onder 642 leerlingen in de groepen 5 t/m 8 van 7 basisscholen blijkt dat 1 op de 3 kinderen gepest wordt en dat 1 op de 6 kinderen weleens andere kinderen pest. Ook het aantal kinderen dat na schooltijd door de wijk zwerft neemt toe.

Zuid kent een overlastgevende jeugdgroep waarbij een gerichte aanpak wordt ingezet. Ittersumerlanden heeft een hoog percentage vroegtijdige schoolverlaters alsook een hoog percentage jongeren zonder startkwalificaties, net als Ittersumerbroek en Gerenlanden.

	Bevolking 18 t/m 22 jaar, 20-10-2014	VSV'ers 18 t/m 22 jaar, 20-10-2014	% VSV	Bevolking 18 t/m 22 jaar met startkwalificatie,	% jongeren met startkwalificatie	% jongeren zonder startkwalificatie
Ittersumerlanden	161	20	12,4	85	52,8	47,2
Ittersumerbroek	161	19	11,8	103	64,0	36,0
Gerenlanden	197	21	10,7	124	62,9	37,1
Total in Zwolle	7742	849	11,0	5048	65,2	34,8
			hoger dan gem.			

Preventieopgave: een groeiend aantal kinderen en jongeren groeit op in kwetsbare omstandigheden dat zich uit in zwerf-, hang- en pestgedrag

Doel: meer complementair laten werken van instanties om de effectiviteit van bestaande en beschikbare inzet te vergroten.

Criteria:

- Inzetten op weerbaarheid en ondersteunen bij behalen startkwalificatie en vinden van werk o.a. Make-it en School's cool
- inzetten van koppelwerk (jeugdagent-jongerenwerker)
- ontwikkelen gezamenlijk instrumentarium door partners t.b.v. tijdig signaleren kwetsbare omstandigheden
- Benutten van informatie Kinderplatform.

Partners: Kinderplatform, TraversWelzijn, Politie, Sociaal wijkteam, basisonderwijs, Sportservice.

Middelen: Binnen bestaande middelen.

Datum 7 mei 2015
 Ons kenmerk Opgaven Stadsdeel Zuid

3.3

3.3 Ittersumerlanden

	Ittersumerlanden	Zwolle
eenzaamheid t.o.v. het hebben van één of meerdere beperkingen of aandoeningen		
Heeft u (last van) één of meerdere langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen?	voelt zich eenzaam altijd, vaak of soms	altijd, vaak of soms
Ja		32% 31%
eenzaamheid t.o.v. leeftijd		
leeftijdsgroepen	voelt zich eenzaam altijd, vaak of soms	altijd, vaak of soms
35-49		30% 19%
50-64		29% 18%
het hebben van één of meerdere beperkingen of aandoeningen t.o.v. eenzaamheidsscore		
Heeft u (last van) één of meerdere langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen?	eenzaamheidsscore (0=niet, 11=sterk)	
Ja		4,0 3,2
leeftijd t.o.v. eenzaamheidsscore		
leeftijdsgroepen	eenzaamheidsscore (0=niet, 11=sterk)	
35-49		3,2 2,0
50-64		2,9 2,1
eenzaamheid t.o.v. schaalscore sociaal isolement		
voelt zich eenzaam altijd, vaak of soms	Schaalscore Sociaal isolement (0=geen, 10=hoge mate)	
		3,5 2,8
leeftijd t.o.v. schaalscore sociaal isolement		
leeftijdsgroepen	Schaalscore Sociaal isolement (0=geen, 10=hoge mate)	
35-49		2,0 1,3
50-64		2,0 1,5
het hebben van één of meerdere beperkingen of aandoeningen t.o.v. schaalscore sociaal isolement		
Heeft u (last van) één of meerdere langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen?	Schaalscore Sociaal isolement (0=geen, 10=hoge mate)	
Ja		2,6 2,2
Nee		1,4 1,1
Ik weet niet of de aandoening langdurig is		2,9 1,9

Bron: Buurt voor buurtonderzoek 2014, gemeente Zwolle

Bewoners in Ittersumerlanden hebben meer vertrouwen gekregen in de toekomstige ontwikkeling van hun buurt. Ook de scores voor sociale cohesie en het rapportcijfer voor de leefbaarheid laten een stijgende lijn zien. Wat betreft participatie en capaciteiten is de score lager dan het Zwolse gemiddelde.

17,8% van de bewoners in Ittersumerlanden zijn ouderen (Zwolle 14%). Een groot deel van hen is vitaal en actief maar ook is een aantal minder mobiel, heeft een klein of geen netwerk en loopt het risico te vereenzamen. Opvallend is echter dat in de leeftijdsgroep van 35-49 jaar 30% aangeeft zich eenzaam te voelen.

Bijna een derde van de bewoners geeft aan dat zij zich belemmerd voelen of niet in staat zijn vanwege hun aandoeningen (fysiek, verstandelijk of anderszins) om volwaardig aan de samenleving deel te nemen.

Datum 7 mei 2015
Ons kenmerk Opgaven Stadsdeel Zuid

Probleemopgave: voorkomen van uitsluiting door sociaal isolement in de buurt Ittersumerlanden

Doel: Bewoners aan spreken op wat zij wel kunnen en hen betrekken bij activiteiten en netwerken om hen een waardevolle plek in de samenleving te geven. Iedereen doet mee.

Criteria:

- Aandacht voor specifieke groepen: mensen met beperkingen en ouderen
- Benutten kansen bestaande bewonersnetwerken
- Sociaal wijkteam is herkenbare plek voor vragen en ondersteuning.

Partners: TraversWelzijn, Sociaal wijkteam, WijZ, gemeente, Frion, RIBW

Middelen: Binnen bestaande middelen.

3.4

Gerem

	2012	2012	2014	2014
	Gerem	Zwolle	Gerem	Zwolle
Betaald werk (meer dan 12 uur)	69%	73%	58%	74%
Laag inkomen	26%	15%	25%	13%
(Zeer) moeilijk rondkomen	22%	13%	27%	14%
Inkomen verslechterd	26%	30%	34%	33%

Het oudere deel van de buurt Gerem laat een positieve trend zien als het gaat om de leefbaarheid, woonomgeving en het algemeen oordeel over de buurt. In sociaal opzicht is het een kwetsbare buurt wat betreft moeite met rondkomen en werkloosheid. Een groeiend percentage bewoners geeft aan inkomensproblemen te hebben en moeilijk rond te kunnen komen. Ook wonen er relatief veel bewoners die geen of weinig startkwalificaties hebben of arbeidsongeschikt zijn. Ook het aantal bewoners dat betaald werk heeft, is lager dan 2 jaar geleden. Bijna een kwart van de bewoners geeft aan zich door langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen belemmerd te voelen om aan de maatschappij deel te nemen. In Gerem lijkt sprake te zijn van meer bewoners die door armoede moeite hebben maatschappelijk bij te blijven en zich uitgesloten voelen van deelname aan de samenleving. Een beeld dat ook bevestigd wordt door de huisbezoeken van het huidige uitvoeringsteam.

Probleemopgave: voorkomen van sociale uitsluiting door armoede in de buurt Gerem.

Doel: Versterken eigen kracht en zelfredzaamheid.

Criteria:

- Aansluiten bij renovatie woningen door SWZ
- Voorlichting over bestaande financiële regelingen
- Ondersteunen en faciliteren van initiatieven van actieve bewoners.

Partners: TraversWelzijn, SWZ, Frion, RIBW, Sociaal wijkteam.

Middelen: Binnen bestaande middelen.

4 Windesheim

	Windesheim	
	2012	2014
Algemeen		
Algemeen oordeel buurt (schaalscore)	8,2	8,5
Sociaal		
Sociale cohesie (schaalscore)	7,6	8,0
Leefbaarheid		
Woonomgeving (rapportcijfer)	8,1	8,4
Leefbaarheid (rapportcijfer)	7,8	8,1
Veiligheid		
Veiligheid buurt (rapportcijfer)	7,9	8,0

Windesheim is een sterke en een zeer zelfredzame kern waar de maatschappelijke inzet van belang is voor het bestaan en de leefbaarheid van het dorp.

Maatschappelijke inzet 2014 - Windesheim

	Buurt Windesheim	Zwolle
inzet voor buurt (schaalscore) [0-10 negatief-positief]	5,3	3,4
afgelopen jaar actief buurt verbeterd (% ja) [%]	65	37
% actief als vrijwilliger [%]	91	69

Bron: O&I, gemeente Zwolle

O&S, gemeente Zwolle

Ontwikkelingen in Windesheim die aandacht vragen

Net als in vele kleine kernen in ons land heeft Windesheim, behalve een basisschool, geen winkels en geen zorgvoorzieningen meer. Dat zijn dan ook de meest gemiste voorzieningen in het buurt voor buurt onderzoek.

Datum

7 mei 2015

Ons kenmerk

Opgaven Stadsdeel Zuid

Meest gemiste buurtvoorzieningen

	Buurt Windesheim	Zwolle
winkels (% te weinig aanwezig)	100	12
zorgvoorzieningen (% te weinig aanwezig)	67	12
voorzieningen voor ouderen (% te weinig aanwezig)	49	28

Bron: gemeente Zwolle

Tijdens de wijkdialog is het gemis aan voorzieningen gekoppeld aan de vraag hoe de leefbaarheid en levensvatbaarheid van het dorp zodanig op peil te houden dat jong en oud er in de toekomst kunnen blijven wonen. Windesheim heeft geen opgave. In samenwerking met Plaatselijk Belang Windesheim, het Dorpshuis en Sociaal wijkteam zal het thema van levensloopbestendig wonen in Windesheim verder uitgewerkt worden.

5

Vervolg

In de uitvoeringsteams worden de plannen van aanpak voor de opgaven verder uitgewerkt.